

Jogi technológiák

Digitális jogalkalmazás

Szerkesztette
Zódi Zsolt

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Jogi technológiák

Vákát oldal

Jogi technológiák

Digitális jogalkalmazás

Szerkesztette
Zódi Zsolt

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Budapest, 2022

Szerzők

Gál Andor
Görög György
Homoki Péter
Kálmán Kinga
Kékedi Szabolcs
Kiss Laura Olga
Muzsalyi Róbert
Ormai László
Osztoivits András

Pálfi Dóra
Parti Tamás
Pribula László
Schmidt Péter
Szentgáli-Tóth Boldizsár
Üveges István
Vadász Pál
Vági Renátó
Zódi Zsolt

Szakmai lektor
Szőke Gergely László

Kiadja a Nemzeti Közszerzői Egyetem
Ludovika Egyetemi Kiadó
A kiadásért felel: Deli Gergely rektor

Székhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.
Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

Felelős szerkesztő: Varga Zoltán
Olvasószerkesztők: Bujdosó Hajnalka, György László, Kutas Éva, Pokorádi Zsófia
Korrektor: Kutas Éva, Tomka Eszter
Tördelőszerkesztő: Stubnya Tibor

Nyomdai kivitelezés: Gelbert ECO Print Kft.
Felelős vezető: Gellért Róbert

ISBN 978-963-531-819-3 (nyomtatott)
ISBN 978-963-531-820-9 (elektronikus PDF) | ISBN 978-963-531-821-6 (ePub)

© A szerkesztők, 2022
© A szerzők, 2022
© A kiadó, 2022

Minden jog védve.

Tartalom

Előszó	9
<i>Zódi Zsolt</i> : Bevezetés: jogi technológiák	11
Mi a „jogi technológia”?	12
A jogi technológia mint fenyegetés	14
A technológia és a jog funkciói: ex post és ex ante jog	16
A jogi technológiák osztályozása	22
A legújabb jogi technológiák	26
Kételyek és dilemmák a technológiák kapcsán	28
A kötet felépítése, fejezetei	30
Felhasznált irodalom	35
<i>Kékedi Szabolcs – Zódi Zsolt</i> : A bírósági informatika helyzete Magyarországon	39
Bevezetés	39
A magyar bírósági informatika – európai összehasonlításban	41
A bírósági informatika Magyarországon: szabályozás és rendszerek	46
A bírósági elektronikus kapcsolattartást szolgáló rendszerek használatával összefüggő statisztikák	56
Felhasznált irodalom	61
<i>Parti Tamás</i> : Közjegyzői digitalizáció	63
Bevezetés	64
Közjegyzők az online térben – egy kontinenseken átívelő kölcsönhatási rendszer, az UINL	65
Közjegyzői digitalizáció Magyarországon	94
Felhasznált irodalom és források	102
<i>Kálmán Kinga – Kiss Laura Olga – Szentgáli-Tóth Boldizsár</i> : Mesterségesintelligencia-alapú szoftverek a világ bíróságain: gyakorlati tapasztalatok, perspektívák és kihívások	105
Bevezetés	106
A bíróságok munkáját, különösen adminisztratív tevékenységét támogató eszközök	108
Az ítélet tartalmára javaslatot tevő eszközök	116
A mesterséges intelligencia mint önálló döntéshozó	126
Konklúzió	131
Felhasznált irodalom	132
<i>Vági Renátó</i> : Szemantikai keresés és predictive coding a jogi munkában	137
Bevezetés	137
A jogi adatbázisok fejlődése	139
A jogi forráskutatás fejlődésének lehetőségei: névelem-felismerés és a szemantikai keresések	144
Az e-Discovery fejlődésének lehetőségei, avagy a predictive coding	147
Konklúzió	151
Felhasznált irodalom	151
<i>Pálfi Dóra</i> : Online vitarendezés – működő formák a piacon és az „államosítás” lehetséges útjai	153
Bevezetés	154

Igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés és az alternatív vitarendezés megjelenése	154
Az online vitarendezés fogalma és története	156
Online vitarendezési lehetőségek a magán- és az állami szektorban	159
Milyen problémák adódnak az online vitarendezés bíróságon kívüli jellegéből?	168
Az online vitarendezés nemzetközi szabályozási kísérletei	169
Miért és hogyan „államosítsuk” az online vitarendezést?	171
Összegzés	176
Felhasznált irodalom	176
<i>Homoki Péter:</i> Miként lehet a szöveggeneráló eszközöket a jogász hivatások körében hasznosítani?	181
Bevezetés	181
A dokumentum-összeállító szoftverekről	183
A szövegkivonatoló eszközök és általában a többretegű neurális modellek jogi felhasználhatóságáról	193
Milyen eszközök elvi felhasználását érdemes megvizsgálni vagy fejleszteni a kisebb nyelvet használó országokban?	197
Felhasznált irodalom	199
<i>Vadász Pál – Görög György – Üveges István:</i> A természetes nyelvi feldolgozóeszközök kis jogi irodákban történő használatának akadályairól és lehetőségeiről	203
Bevezetés	204
A jogi munkában alkalmazott NLP-alapú technológiák áttekintése	205
Akadályok az NLP alkalmazásának útjában a kis jogi irodákban	213
Lehetőségek	229
Ajánlások és összefoglalás	232
Felhasznált irodalom	233
<i>Zódi Zsolt:</i> A big data alapú jogi elemzőprogramok	237
A big data alapú jogi elemzőprogramok	237
Lehetőségek és aggályok a big data alapú elemzőprogramokkal kapcsolatban – az elemzőprogramok jövője	245
Felhasznált irodalom	251
<i>Schmidt Péter:</i> Jogi dizájn a joghoz való hozzáférés szolgálatában	255
Bevezetés	255
A jogi dizájn elméleti és gyakorlati keretei	257
Közérthető fogalmazás és vizuális megoldások	270
Interaktív eszközök és részvételi tervezés	271
Összefoglalás	273
Irodalomjegyzék	274
<i>Osztovíts András:</i> A technológia hálójában – a magánjogi jogérvényesítés jelene és lehetséges jövője	279
Bevezetés	280
A magánjogi jogérvényesítés jelene	281
A magánjogi jogérvényesítés lehetséges jövője	286
A kínai bíróságok digitalizációjának tapasztalatai	292
Összegzés	294
Felhasznált irodalom	294

<i>Pribula László: A polgári perek idődimenziója a digitális technológiák jogi felhasználása tükrében</i>	297
Bevezetés	297
A perkoncentráció elve	300
A peralapítás időszükséglete	302
Gyorsuló igényérvényesítés	315
Összegzés	319
Felhasznált irodalom és források	320
<i>Muzsalyi Róbert: A polgári igazságügyi együttműködés digitalizációja az Európai Unióban</i>	321
Bevezetés	321
Előzmények és jogalkotási keretek	323
Önálló uniós eljárások digitalizációja	324
A digitalizáció első eredményei	327
Az európai uniós interoperabilitás	329
Az e-CODEX-rendszer kialakulása és jelenlegi helyzete	331
Összegzés	338
Felhasznált irodalom és források	339
<i>Gál Andor: Digitális bűnügyi együttműködés az Európai Unióban</i>	343
A témaválasztás indokai	343
A bűnügyi együttműködést koordináló szervek működésének digitalizációja	347
A tagállamok közötti bűnügyi együttműködés érdemi feladatainak ellátását szolgáló digitális eszközrendszer	350
Összegző gondolatok	357
Felhasznált irodalom és források	358
<i>Ormai László: A digitalizáció hatása a hazai elektronikus cégeljárásra</i>	363
Az igazságszolgáltatás és a digitalizáció kapcsolata az Európai Unióban	363
A digitalizáció helyzete a hazai eljárásokban	368
A cégeljárás fejlődéstörténete Magyarországon	371
A cégeljárás fejlesztésének lehetséges irányai	374
Felhasznált irodalom és források	389
Abstracts	393

Vákát oldal

Előszó

A kötet, amelyet a kezében tart az olvasó, másfél év munkájának gyümölcse. Még 2020 végén határozta el néhány lelkes szakember, hogy megalapítja a Digitális Jogalkalmazás Munkacsoportot azzal a céllal, hogy a korszerű jogi technológiákat tanulmányozza. Ők a kötet szerzői. Van köztük doktorandusz és professzor, fogalmazó és kúriai bíró, programozó és ügyvéd. Mind díjazás nélkül, lelkesedésből gyűltek össze az online térben hétről hétre 2021 telén és tavaszán, hogy egymás prezentációit meghallgassák, írásait megvitassák. Az év nyarán a csoportot a projektet befogadta a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Információs Társadalom Kutatóintézete. Ekkor lett honlapunk (digitaljustice.hu) és saját rovatunk az Ars Boni jogi portálon (arsboni.hu/category/rovatok/jog-innovacio). A csoport hálás mind az NKE-nek, mind az Ars Boninak ezért.

Már a megalakuláskor megszületett az ötlet, hogy kötetbe kellene foglalni azokat a gondolatokat és kutatásokat, amelyek a csoport körül összesűrűsödtek. Az év végére el is készültek az első kéziratok, majd egyre több, amelyeket aztán már jelenléti formában tartott kéziratvitákon beszélünk meg. Mindnyájunkat meglepett az az élenk érdeklődés, amely a kéziratvitákat kísérte.

Ezzel a kötettel működésünk első szakasza lezárul: a hazai közönségnek ebben a könyvben foglaljuk össze gondolatainkat. A következő logikus lépés a nemzetközi porondra történő kilépés. Miközben a könyv készült, 2022 nyarán a csoport nagyszabású nemzetközi konferenciát is rendezett, amelyen a válogatott előadói gárda 26 előadás formájában járta körbe a jogi technológiák aktuális kérdéseit. Mindepedig jó kiindulópont lesz a nemzetközi láthatósághoz. Reméljük, hamarosan jelentkezhethetünk e munka tárgyiasult eredményével is.

Budapest, 2022. július 25.

A szerkesztő

Vákát oldal